

ELŐFIZETÉS
 Egész évre ... 12 kor.
 Fél évre ... 6 kor.
 Negyed évre ... 3 kor.
 *

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.
 többszori hirdetésnél olcsóbb.
 Nyitótér sora 50 fillér.

A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ES FIA könyv- és
 könyvnyomtatás-fogadtató-
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fillér.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fillér.

Lapunk legközelebbi száma — a közbeeső kettős ünnepe miatt — folyó hó 29-én, pénteken jelenik meg.

Előfizetési felhívás

„BÁCSKA“
 XXIV. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
 Fél évre . . . . . 6 kor.
 Negyed évre . . . . . 3 kor.

Néptanítók számára:

Egész évre . . . . . 8 kor.
 Fél évre . . . . . 4 kor.
 Negyed évre . . . . . 2 kor.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyvnyomtatás-fogadtató- el. A „Bácska” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szövetkezés az iskolában.

Dr. Gidófalvy István.

Pár évvel ezelőtt, több mint százán Kolozsvártt házépítő szövetkezetet akartunk alapítani, hogy a szegénysorsu kis tisztviselők, iparosok, gyári munkásokat és más ehhez hasonló állásu szűkpénzü egyéneket házhelyhez, később házhoz és az életbiztosítás igénybevételével a hátramaradt családok kis vagyonhoz juttassuk.

E tervünket nem tudtuk keresztülvinni. Sok tényezőben, kiknek e kérdéshez szava volt, hiányzott az altruizmus (mások bajával való törődés). Sokan félték, hogy a belvárosi emeletes paloták értéke csökkenni fog.

Az időközben Kolozsvártt megalakított hitel-szövetkezetek azonban ezt részben megvalósították, mert a mult esztendőben igen sok kis ember szerzett magának otthont.

Nemrégiben egyik kolozsvári hitelszövetkezet Kolozsvár sz. kir. várostól olyan értelmű támogatást kért, hogy addig is, a mig megerősödik, támogassa a város az üzlethelyiség előnyös átengedésével. Mikor e kérést tárgyalták, én is jelen voltam. Nem sokat érveltek, egyszerűen kijelentették, hogy kérvényező hitelszövetkezet nem más, mint egy nyereszkes vállalat és ezen s más indokból a kérelmet elutasították.

Ezekben sem volt altruizmus. Azt bele kell nevelni a gyermekekbe; a kisedodóvadásban kell kezdeni, a középiskolában folytatni, a felsőbb tanintézetben fejleszteni, fokozni és megedzeni. Erre vonatkozólag fogom türelmüket egy pár percre igénybe venni.

A mit elmondok, nem új, sem nem eredeti, részem csak annyiban van, hogy összeállítottam úgy, hogy a ki akar, okulhat belőle.

I.

A család egy, a szeretet által vezetett köz-társaság, melynek keretén belül a gyermek látja, hogy csak úgy boldogulnak, ha az erősebbek a gyöngébbeket, gyermekeket szeretgetik, támogatják és ápolják. Hány öt hat esztendő leánykát ösmertünk, a ki kis öcsacét és hugát sokkal jobban gondozza és ápolja, mint akármelyik felnőtt.

Ezt a kis gyermeket a törvény parancsánál fogva a kisedodóvadásba, iskolába kell küldeni, vétkezik minden tanító és tanár, a ki a család által e gyermekekbe oltott altruizmust — a mi nem más, mint hogy a mások sorsával is törődjék — kihalni engedi.

Nem akarom én ezzel sem a tanítót, sem a gyermeket terheli. Könnyen megy az egész. Ha a kisedodóvadásban a gyermek-kertész a gyermekeket olyan munkára szoktatja, hogy közösen, együtt alkossanak egy előttük nagyobb és így szebb dolgot, meg van mentve az altruizmus.

Ha a gyermek-kertész a gyermekekkel különböző színű papír csillagokat állított össze, nevüket mindenikre ráírja és aztán megmagyarazza, hogy egy ilyen kis csillag magában még szinte semmi, de ha összetűzi és kis kosarat, vagy papírszönyeget készít belőle s a gyermekek

látják, hogy a magukban véve kevésbé szép és értékes kis csillagokból mily szép dolog áll elő: meg van a legkisebb erők által megalakítva az első kosár- vagy papírszönyegek-szövetkezet.

Ez nem értékes magában, de az eredmény, az egymásra támaszkodás, nem marad el nyomtalanul.

A második évben a kisededek más, értékesebb, piacképes dolgokat is állíthatnak elő. Óvodaköteles minden gyermek és mégsem tudjuk mindnyájukat oda vinni. A kisededek munkájával sok gyermeket lehetne ellátni.

Ha a gyermek-kertész ügyes, úgy e rendelkezésre álló még munkabíró, fiatal erővel gyufaszálfák, kemény és színes papírból igen sok értékes karácsonyfa-dísz készíthet. Ezt szívesebben venné meg a jobb módú szülő gyermeke, mint bármi mást.

Igy alakulna meg minden kisedodóvadásban az „első magyar karácsonyfa-dísz termelő szövetkezet.”

Fele tréfa, fele játék, de akármint vegyük, mégis csak nagy dolog az, ha e két év emléke a szövetkezeti igyekezéssel telítve marad meg a gyermek agyvelejében.

II.

Az elemi iskolában a tanító már ilyen gyermekeknek a dolog velejét ösmertetheti meg. Megtanulhatja példák, hogy a társadalom nem egyéb, mint a tett szolgálatok kölcsönös kicserélése. Alkalmos olvasmányokkal, alkalmas példákkel kell a fogékony lelkeket megtermékenyíteni.

Ilyenszerű példát egypárt halljunk mostan: Kovács Lajos, a levelhordó, kellemetlen helyzetben volt létfőn. Kilyukadt a cipője. Elment tehát Nagy Péterhez, a cipészhez és így szólt hozzá:

— Csináld meg a cipőmet, mert különben holnap nem állhatok szolgálatba.

Péter ezt válaszolta:

— Szívesen megcsinálnám a cipődet, de fát kell hoznom az erdőből. Ha esőnk lesz az éjjel, hosszú ideig nem lesz fűteni valóm. Okvetlenül haza kell hoznom a fát az erdőből.

A „BÁCSKA” tárcája.

Egykor és most.

Leszállt az alkony. A zárda kis barangja Estimára csendült s én fejem lebajtva, Csöndes szívvel mondtam buzgó, hó fobászt: „Üdvözlégly... Ne hagyj el óh égi jó Anyám!”

Felettem tündökölt a tiszta kék mennyholt S ragyogó szép csillag biztaton mosolygott... Édes, búvós képek rajzoltak élembe, Földi mennyországrol suttogva, regélve...

Megcsendül mostan is templomunk barangja Estelenként imádságra intve, biva. Cseug, bong éreces hangon... hallgatom, hallgatom S lassan letételek, mint ott benn, egykoron.

Felnézek az égre, kezem összetéve, Oh mily setét az most! Beborult egészen... Ily borús életem is; nem ragyog rajt csillag, Mely szelid fényével szebb jövőre biztat.

Hull a könnyek árja kulcsolt két kezemre. Két kezem szoritom zajongó szívemre, Imádkoznék — s nem tudom ajkam mit beszél Csak kábultan zokogom: Oh mért, mért! Oh mért...
Molnár Radics Jolán.

GYERMEKSZEREMEM.

Rónai Pista, 16 éves.
 Virág Margit, 14 éves.

(Egy kerítés mellett, a mely Rónai urnak, a város polgármesterének a kertjét elválasztja Virág urnak, egy városi képviselőnek a kertjétől. A kerítés mindkét oldalához egy egy létra van támasztva. Rónai telken Pista

a létra tetején áll, Margit pedig a másik kertben a lépcső legalsó fokán áll.)

Pista. Ma igazán nem kedves hozzám Margitkám. Miért nem akarod, hogy megcsókoljalak?

Margit. Félek. Meg vagyok róla győződve, hogy a papa és a mama már tud a szerelmünkről.

Pista. Ugyan ne légy olyan ostoba!... S aztán miért hiszi, hogy már tudnak róla?

Margit. Mert ma, mikor reggeliztünk, a papa meg a mama arról beszélt, hogy a szűnő hátralevő részét a nagymamánál kell a falun töltenem. És a mikor azt mondtam, hogy én jobb szeretnék itthon maradni, azt mondták, hogy: „Hallgasson kisasszony! Egy fiatal leánynak nem szabad kifogásolni azt, a mit a papája mond!”

Pista. Tebát el fog menni?

Margit. Attól félek, hogy el kell mennem!

Pista. Meghalok, ha elmegy!

Margit. Oh, ne mondjon ilyet.

Pista. Szerelmem sokkal hevesebb, hogy sem tudhatnám azt, ha elhagyna. Erzem, hogy egyszerre vége lenne.

Margit. (Két fokkal fölebb megy a létrán.) Ugyan kedves Pisti, hiszen tudja, hogy szeretem!

Pista. Nem, ezt éppen nem tudom. Ellenben azt látom, hogy nagyon kegyetlen irántam s hogy csak játszik a szívemmel! (Kétségbeesett hangon.) Ah, te nem szeretsz engem igazán!

Margit. (Megint fölebb megy két fokkal.) Pisti, legyen esze! Hiszen tudja, hogy megcsókoltam rá, hogy senki más nem lesz a férjem, mint csak te!

Pista. Igen, ezt csak úgy mondja. A nők oly hamar megtelepednek ígéreteikről.

Margit. Hát kételkedik bennem?

Pista. Oh, nem kedves Margit! De érzem, hogy egy napig sem élhetek a nélkül, hogy önt ne láthatnám. Ha elmegy — ha téged sem láthatlak többé, akkor ebbe belebetegszem. Szegény barátnóm, milyen szomorú sors várakozik reám! S te a mikor távol leszel tőlem,

a nagymamánál, nem is fogod sejtteni, hogy micsoda kínokat szenvedek érte! S kinajmának csak egy megváltása lesz: a halál!

Margit. Ne mondjon ilyet, Pisti! Ne mondjon ilyet, mert megöli vele a szívemet. Ne tegyen boldogtalanná. Ab, nem gondolod meg, hogy mit beszélsz! Mond, hogy ezt nem gondolod komolyan!

Pista. Miért vagy ily távol tőlem? Miért nem engedged, hogy mint mindennap, úgy ma is megcsókoljalak?

Margit. Félek!...

Pista. Mitől?...

Margit. Attól, hogy tulságosan szeretlek.

Pista. Sohasem fog annyira szeretni, mint a hogy én szeretem önt. Már örült vagyok a szerelemtől!...

No, jöjj fel a létra, mert különben átugrom a kerítésen.

Margit. (Gyorsan felmegy a létrán.) Ugyan ne bolondozzok!... No, itt vagyok! (Egymás karjaiba borulnak.)

Pista. Szeretlek, Margit, szeretlek!

Margit. En is téged... Hiszen tudja.

Pista. Szeretlek, mig élek! Imádlak a siromig.

Margit. A mit mondasz, a szívemet téped vele!... Ab, most tudom csak igazán, hogy ön az, a kiről mindig ábrándoztam. Az ég is egymásnak teremtett bennünket!

Pista. Pszt! Pszt! Jönnek a szülők. Ha rajtakapnak bennünket, végünk van. Majd holnap!...

Margit. Majd holnap!... Ugye bizonyosan?

Pista. Nem megy a nagymamához?

Margit. Inkább azt mondom, hogy beteg vagyok, de nem megyek. Sokkal nagyobb a szerelmem...

Pista. Tebát holnap... Pszt!... Pszt!... Ime itt az atyja!

(Mindketten gyorsan lesietnek a létráról és eltűnnek a kertben.)

I. L.

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

Ebben a kellemetlen helyzetben Lajosnak jó gondolata támadt, így szól Péterhez:

— Ide hallgass: csinálj meg a cipőmet, én meg haza hozom a fát az erdőből.

Ugy történt, a hogy megbeszélték és mind a ketten nagyon meg voltak elégedve.

Ime első benyomása a tett kölcsönös szolgálathoz, a melyek által ember az embertársának életét tűrhetővé, elviselhetővé teszi. Tömegek ilyen példa mind annak a megértésére, felismerésére vezet a tanuló, hogy az egyedül álló ember jóformán tehetetlen, míg a szövetkezett embercsoport hatalmat képvisel: a szövetkezés útján a látszólag megoldhatatlan feladatok minden nehézségei elháríthatók.

Még egy ilyen iskolai példa:

A tanító megígérte, hogy csütörtökön jutalomból sétálni viszi az egész osztályt, mert meg volt vele elégedve. Csütörtökön reggel azonban Lajos apja kijelentette, hogy Lajosnak fát kell hordania, nem mehet sétálni. Erre az egész osztály elment Tóth Lajosékhöz, segítettek neki, a fát hamarosan behordták s Lajos azután mehetett sétálni a többiekkel. Valamennyien örültek. Lajos is örült s a tanító azt mondta, hogy ez az összetartás.

Az iskolai életből az alkalmi szövetkezésnek igen sok példáját sorolhatnám még fel, azonban még csak egy párt említek a nevezetesebbek közül, ezek tartósabb hatással voltak a fiatal lelkekre.

Egyik erdélyrészi főgimnáziumunkban a tanulók között, ugyan nem megerősített alapszabályokkal, de tényleg fennáll „a tanárok túlszögora által okozott vagyoni kár megtérítésére alakult szövetkezet” és áldásosan működik.

A múlt évben történt, hogy egyik jeles képzettségű társukat egy gyermekcsínyért konviktsi kedvezmény és más javadalmak elvesztésére ítélte a tanári kar. A szövetkezet tagjai az ő tanulóitársai voltak. Az ítéletet maguk között igazságtalannak minősítették.

Nem mentek további panasza, nem éltek perújítással, mert tanulni akartak, az érettségire készültek. Minden tagra kivetették aránylagosan a kárt.

Megfizették társuk helyett a kollegiumnak összes követelését, alig jutott egyre-egyre egyik-két korona és teljesen vagyontalan társuk tanulmányait tovább folytathatta. Tanulóitársai szeretete munkakedvet annyira fokozta, hogy mint egyik legelső tette le az érettségit.

Meg volt mentve s ma a kolozsvári egyetem egyik legkitűnőbb hallgató.

Társai itt vannak vele, szóval, tettel most már ő is gyámolítja őket és annyira összetartanak, hogy egyiknek öröme mindnyájuk öröme, másiknak bánata mindnyájuk bánata, egyiknek pénze mindnyájuk pénze és így itt az idegenben valamennyien jól boldogulnak.

Ugyanezen főtanodában a rendes gyakorlat az, hogy ha valamelyiket nagyobb anyagi kár ér, kibocsát egy ívet, ráírja, hogy „Segíts” és bizony az összes növendékek megsegítik az ilyen kérő szóval hozzájuk fordulokat.

Ugyanott láttam, hogy egyik diák, a melyik a főtanodától legmesszebb lakik, megfogad egy bizonyos fuvarost két rossz, lassu járatu lóval, de jó kedélyű embert és azután szervezi a „Szállító szövetkezet”-et. Sokszor 16–20 diák podgyása is reá kerül e szekérre, ők meg gyakorlog, dalolva mennek a szekér után. Ocsón fuvarozzák haza mindegyiküket, a többet egy részéből utra valót szereznek be, ebből részeltetik a fuvarost is, a ki az uton velük jól mulat és éppen ezért sokkal jutányosabban vállalkozik az ilyen terhebb fuvarozásra, mintha egy önző diák csak a maga részére foglalná le.

Elég ennyi a fiukról.

Beszéljünk most már a leányokról.

Egy budapesti külvárosi iskolában az egyik növendék megbetegedett s az orvos egy liter kina-bort rendelt neki. Még ha az iskolában készült volna is a bor, legalább két koronába került volna. Ekkora összeget pedig senki sem tudott áldozni. Ekkor a tanító az tanácsolja a növendékeknek, adják össze mindazt, a mi kinek-kinek kiesi tehetségéből telik. S így apránként összerakosgatva csakhamar egybegyűlt a liter kina-bor ára.

A legokosabb leánykát ekkor az orvossgal elküldik beteg társuk lakására s valamennyi emlékezni fog arra, hogy vállatve sikerült, a mi külön-külön lehetetlennek látszott.

Ime a szövetkezés példái, a mikor bizonyos alkalmi célok elérésére törekednek. Innen csak egy lépés választ el a szövetkezés állandósításától, a mi számos iskolában meg is történik. Sok helyütt közösen szerzik be a tolltartókat, ceruzákat, zsebképeket s ez által gondoskodnak arról, hogy senki se legyen akadályozva a munkában. És a szó teljes értelmében kooperáció a neve annak a szövetkezésnek, melyet az egyik falusi iskolában alakítottak a ruhák javítására. Országos vá-

sár alkalmával a növendékek pénzt adtak össze, hogy szövetdarabokat, fonalat, gombokat vásárolhassanak olcsó áron. Mindezt nagy dobozba helyezték, ez a raktár s valahányszor kifeszlik valamelyik leánya ruhájára, rögtön kijavítják az iskolában. A nagyobb leánykák foltozzák a kicsinyek ruháját, úgy, hogy a családok ettől a gondtól teljesen mentve vannak. Az egyik leánya így írt erről a szövetkezéséről:

„A fonál, nagyban vásárolva, három krajcár helyett csak kettőbe kerül. Majd ha nagy leszek, oda töreksem, hogy összeálljunk néhányan jó gazdasszonyok, a milyen magam vagyok, hogy cukrot, a kávé, a fűszereket, szóval mindent, a mi szükséges, közösen beszerezzük. Így kevesebbe kerül.”

Ezt másképpen úgy is lehetne nevezni, hogy a férj fizetésének vásárló képességét fokozzuk. A mivel bizonyára többet tett az asszony, mintha azon iparkodik, hogy maga is fizetést kapjon.

Formára ez semmi, de a dolog lényegére nézve igen sok, ugyszólván minden. Az ilyen tanítások hatása sokszor szembeszökően nyilatkozik meg a gyakorlati életben. Párisban például, a hol a sok mindenféle tilalom a tanító kezét megbénítja, ilyen sorokat találunk egy 13 éves tanuló írásbeli feladványában: „Nem engedelmeskedtem a tanító urnak. A tanító ur megtiltja a lapdázást, mert a lapdával könnyen betörhetjük az ablakot. Nem fogom többé tenni...” Ez történik Párisban. Már most nézzünk át pl. Orleansba, a hol egykoruak a tanulók, lapdázni is akarnak s az iskola üvegtábláit hasonló veszedelem fenyegeti. Orleansban legott megalakult „az üvegtáblák betörése ellen való szövetkezet” s a tanulók annyit játszottak, a mennyit akartak. A míg tehát a párisi tanuló tehetetlenségében csüggedten megáll a fenyegető üvegtáblával szemben, az orleansi ügyet se vet rá, a szíve kedvét tölti; az üvegtáblákról előre gondoskodtak. Ha betörnek néhányat: lesz munkája az üvegesnek, ennyi az egész. Így növekszik a fogyasztás, fejlődik az egyéni kezdeményezés szelleme, pusztán az ilyen szervezet által, mely arról gondoskodik, hogy a támadt hiányok pótoltsanak.

III.

Az így előkészített növendékek már az altruizmussal (mások bajával való törődés) kerülnek a tanárok, tanítók kezelése és nevelése alá. Minden tanodának meg van a segítő-egyesülete. En ezen egyesületeket a mai szellemben nem tartom helyeseknek. Akárhánynak nagy tőkéje van és még sem tud eredményt elérni. Azt sem tartom helyesnek, hogy ezen egyesületek nagy része minden vizontszolgáltatás kikötése nélkül, mintegy kegyelem kenyeret ad. Igen sok, arra ráutalt, önzertes fiatal ember e segítséget éppen e minőségeért nem veszi igénybe.

E segítő egyesületek átalakítandók lennének iskolai filléres szövetkezetekké. Ugy képelem, hogy megfelelő alapszabály mellett minden tanuló, gazdag és szegény egyaránt, hetenként legalább egy fillért tartozna befizetni, a míg egy minimális üzletrészt, mondjuk öt év alatt 250 fillért befizetne.

Ha folytatni akarná és úgy esne, hogy egy öt éves ciklus tanulmányai végeztével befejezést nem nyerne, úgy legyen joga ezt hasonló föltételek mellett még akkor is, mikor már az intézetnek nem növendéke — folytatni. A szövetkezet igazgató-tanácsát képeznék mindig a legmagasabb osztály növendékei. Igazgatóságát és felügyelő-bizottságát meg a tanintézetben levő növendékek közül szabadon választanák. Könyvivőt, pénztárnokát és más hivatalnokait ugyan csak az iskolai növendékek közül választanák.

Azzal, hogy az iskolából már kikerült egyén még mindig tagja lehet a szövetkezetnek mint üzletrészes, elérnék azt, hogy az iskolából kikérültek egy kedves intézmény útján kapcsolatban és összeköttetésben állnának azzal az intézettel, mely nekik az előmenetelre a nevelést, oktatást megadta.

Tudom és hiszem, hogy igen kevesen fognának kilépni. Hisz a felelősség nem lenne magasabb, mint a jegyzett üzletrész vagy részek erejéig.

A segítés se lenne kegyelme. Becsület-szóra adott olyan értelmű kölcsönt gondolok, melyben a javadalmazott által kiállított kötvényben köteleznék magát arra, hogy a kölcsön vett tőkét és annak évi 1% kamatját akkor, a mikor vagyoni viszonyai megengedik, meg fogja fizetni. Lesz mindenütt egypár olyan is, a ki nem fogja tudni visszatéríteni a kapott segélykölcsönt, de ma jó része nem is gondol vele.

A segítő szövetkezet adósainak többsége azonban meg fogja téríteni, mihelyt csak lehet és pedig megtoldva, mert rajta is segítettek, segítsen ő is másokon.

A nem magasabb, mint 1% kamatjövdelemből az önképzőkörök, dalkörök, zeneegyletek és minden más egyletek az intézet kebelén belül segélyezendők volnának.

Az első években erre kevés jutna, mert a tagoknak könyvvásárlásra, internátusi és egyéb szükségletekre az üzletrészek is alig lennének elegendők, de már egy évtized múlva igen nagy segílyt nyújthatna egy ilyen szövetkezet.

A magyar ember kötelességtudó, pontos fizető, erről csak a nem jól alkalmazott segítés munkájával szoktattattott le. Ha már most, mint gyermek a kapott segílyért vizontszolgáltatással tartozik, meg fog erősödni benne a kötelesség-érzet és a hazának pontos, kötelességtudó polgárává lesz.

Örök hálával fog emlékezni arra az intézetre, mely benne ezt kifejlesztette. Majd ha tanulmányai után munkája gyümölcsét élvezi, nem fog megfélekedni arról a filléres önszegélyző szövetkezettről sem, melynek vezetésében, mint gyermek tevékeny részt vett, örömmel fog visszaemlékezni azokra a küzdelmes gyűlésekre, melyeken szabad választási jogát éveken át gyakorolta, annak adásaiban részesült.

IV.

Látom sokak arcáról a kérdést, hogy miért kellett ezt nekünk végighallgatni és végigolvasni?

Azért, mert hazánkban már több százezer ember lobogtatja a szövetkezeti zászlót, de még igen kevés a vezető, a tanító, hogy mely uton-módon lehessen a legegyszerűbb szövetkezettről, a hitelszövetkezetekről áttérni a magasabb, komplikáltabb, de áldásosabb többi szövetkezetre: a termelő, a fogyasztó, raktár, közmagtár és más szakszövetkezetekre.

Igen sok ember fog kelleni, a ki ebben az irányban majd vezessen.

Az iskolában kell ezt megtanulni, játszva, könnyen, szeretetteljes vezetés mellett, mert ha ott ezt elmulasztják, a gyermekeket önzőknek nevelik, ok nélkül kiáltják: „Szabadság, testvériség, egyenlőség!” Önző emberek ajakán ez kiáltó szó lesz a pusztában, csakis önzetlen emberek tehetik termékeny nyé embertársait, hogy e szavak ne csak jeiszavak, de igazságot is hirdessenek!

A közigazgatás egyszerűsítése. A közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről rendelkező törvényjavaslat nem sokára teljesen elkészült a belügyminisztériumban és alkalmasint még a husvéti ünnepek előtt a képviselőház elé lesz terjeszthető. A törvényjavaslat által célba vett egyszerűsítés felöleli a jogorvoslatokat, a kihágási bíráskodási eljárást, rendelkezik a kihágási pénzbüntetések befizetéséről, módosítja az ügyviteli szabályzatot és új alapokra helyezi a kézbesítési ügyet.

A törvényjavaslat szerint közigazgatási ügyekben — kivéve a községek, városok s törvényhatóságok vagyoni viszonyait érdeklő és a közigazgatási bíróság hatáskörébe tartozó ügyeket, — harmadfoku vagy két egybehangzó határozat ellen felebbezésnek nem lesz helye. Feltülvizsgálati kéresek csak az eljáró hatóság illetékeltensége vagy az eljárás törvénytelensége esetében engedtetik hely. Minden jogorvoslat tizenöt nap alatt az elsőfoku hatóságnál adandó be. A határozat jogerőre emelkedés előtt csak fontos közérdekből, illetőleg csak akkor hajtható végre, ha törvény vagy rendelet kifejezetten így intézkedik. Véletlen mulasztás esetén újabb tizenöt nap alatt igazolásnak, ha pedig a fel a főtgy elintézésé előtt döntő bizonyítékát nem használhatta, egy éven belül újrafelvételnek van helye.

Erdekes újítás lesz a törvényjavaslatnak a büntetőparancs intézménye. Olyan kihágási ügyekben ugyanis, a melyeknél letartóztatás nem történt s a kihágás tényét közbivatalnok közvetlen tapasztalása vagy magánfél bizonylata kétségtelenné teszi, előzetes tárgyalás nélkül büntetőparancsot lehet kiadni, a mely azonban negyven koronánál nagyobb büntetést nem szabhat. A büntetőparancsával szemben tizenöt nap alatt tárgyalást lehet kérni vagy felebbezés adható be ellene; a büntetőparancs végrehajtható. Felebbezés esetében a büntetőparancs elsőfoku ítélet jellegével bír.

A kihágási büntetéspénz fele ama közszegény-alapjára, melynek területén a kihágás elkövetett, a másik fele a pénzügyminiszter kezelése alatt áll s belőle megfelelő arány szerint részestülnek a kereskedelmi, földmívelési és igazságügyi tisztelet.

A vármegyei központi, járási, községi és körjegyzői és gyámügyi ügyvitel rendelti uton fogja a belügyminiszter egyszerűsíteni s a szobalissz lehető érvényesítésével s a telefonbálzóai igénybevével egységesen szabályozni. Minden vármegyének hivatalos lapja lesz, a melyben közzétett szabályrendeletek és közérdeklő határozatok a megjelenéstől számított nyolc nap alatt kibírdettetteknek tekintendők.

A kézbesítés postai uton történik. A magyarázást igénylő s a kényszer kézbesítéseket a szekesfővárosban a bejelentési hivatal, városokban s községekben az ezzel megbízott közegek, községi és körjegyzők végzik. A postáraadást követő nyolc nap lejártával a kézbesítés megtörténtnek tekintetik. A pénzküldeményeket postatakarékpénztári uton, a cheque- és clearing-forgalom igénybevével továbbítják a hatóságok.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósági bizottságának ez évi I-ső évnegyedes közgyűlése Zomborban folyó évi március hó 30-ik napján s a szűkséghez képest a következő napjain mindenkor reggeli 9 órakor a megyei székház nagytermében fog megtartatni a következő tárgysorozattal:

1. Alispáni jelentés a köztgyekek állapotáról.
2. Belügyminiszteri intézvény az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékeinek őrzetbe vételéről a kir. körjegyzők által felszámítható díjaknak honnan leendő megtérítése tárgyában.

Tavaszi Huzonegyedikével hivatalosan köszöntött be a kikelet. Mindenki örül ennek. A merre megyünk a tavaszi napsugárban fűrdő utcákon, mindenütt vidámabbak az arcok, beszédebbek az ajkak, mintha a tavasz halzsamos lehellete enyhített volna a rideg emberi vonásokon. Mégis, ki örül legjobban a tavaszhoz? A jó és rossz költő egyaránt dalolja, hogy a szerelmesek. Kék ég alatt, vagy a tündöklő csillagok fényénél, illatot hordó szellő bűgésánál edesebb a csók, forróbb az ölelés, igazabb a szerelem. A ki nem hiszi, próbálja meg.

Vasuti előmunkálati engedély. A kereskedelmiügyi miniszter Pekánovits Dániel pácsi igazgatófőmérnök, zombori földink és Kronberger Lipót budapesti lakosnak előmunkálati engedélyt adott a Paks és Tolna-Móza közt építendő helyi vasútvonalra.

A zombori újtemplom ügyében kiküldött bizottság tegnap ülést tartott. A bizottság elnöke Falcione Lőrincet, jegyzőjévé dr. Donoszlovits Vilmost választotta meg.

Malomiparosok országos gyűlése. A vidéki malomiparosok országos egyesülete által vasárnap Temesváron megtartott évi közgyűlésén Auspitz Zsigmond, a zombori Export-gőzmalom igazgatója is részt vett.

Márciusi ünnepélyek. A szabadság napjának megünnepléséről a vidékről a következő tudósításokat vettük: O-Verbász-on ez idén először ünnepelték meg március idusát. A kaszinó nagytermében óriási számú közönség gyűlt össze és igaz lelkesedéssel hallgatta az ott elhangzott bazafias beszédeket, szavakatokat és énekeket. Az ünnepély befejeztével a zenekar a „Hymnus”-ját játszotta, a melyet a jelenlevők felállva énekeltek és végül a hazát lelkesen énegették. Itt említettük meg, hogy az új verbászi gimnázium tanuló ifjúsága derek tanáraik vezetésével kirándultak Hegyessre és megkoszorúzták ott a honvédelméket. — O-Becsén. O-Becséről írja tudósítónk: A szabadság napján a felkelő nap már zászoldiszenben találta városunkat. Az ünnepi felvonulásban részt vettek a földműves egyesület, az egyetértés kör, iparos olvasókör, ipartestület, kath. legényegylet, a polgári magyar dalkör, az önkéntes tűzoltó egyesület, a magyar népkör, a kereskedelmi kör és az öreg 48-as honvédek. A menet zeneszóval vonult fel a róm. kath. templomba. Különösen emelte a hatást a fiatalság páros felvonulása, közöttük néhány leánynak igazi magyaros öltözéke. A templom szorongásig megtelt. Az isteni tisztelet után a menetet a Szabadság-szobor elé vonult. A dalkör elnevelésén a Szózatot, Gündör Ferenc tanító mondott szép, lelkes, bazafias beszédet, utána Hegedűs József alkalmi költeményt szavalt. Végül a magyar dalkör énekelte a Hymnusot. Este társasvacsora volt a „Nepkörben”, a hol dr. Balaton Gyula, Varnyu András, dr. Grünbaum Pál, dr. Szász, Galambos S. mondottak lelkesítő felkösöntőket és Hegedűs József nagy hatással szavalt a Petőfi „Talpra magyar”-ját. — Bezdan-ból írja tudósítónk: Bezdan községe is bazafias lelkesedéssel ünnepelte meg a szabadság napját. Delelőtt 9 órakor ünnepi istentisztelet volt nagyszámú közönség részvételével. Este a magyar asztaltársaság helyiségében folyt le a tulajdonképeni ünnepély. Bence Ambrus elnök megnyitotta beszédét Nagy József tanító nagyérdemű felolvasást tartott a nagy nap jelentőségéről, ifj. Fleckenstein Ferenc a „Talpra magyar”-t, Bence Boriska Petőfi „Ledől szobor” című ódáját, Jámber Vilma Eötvös József bucsuját, Gál Rezső a márciusi nagy napról beszélt és végül Fleckenstein Alfonz szavalt a Petőfi „Örült-jét. Molnár Ferenc igazgató-tanító a március 15-iki hírlap és költői irodalomról tartott előadást. — B-Feketehegy község közönsége a folyó évben szokatlan fennyel ünnepelte meg március 15-ét. A hajnali órákban mozsárlövések mellett az egész község zászoldiszt öltött. Az ünnepély delelőn 4 órakor kezdődött a Magyar Népkör tagas udvarában, a hol Pap Lajos joghallgató tartott emelkedett hangú ünnepi beszédet, majd Schöffer István és ifj. Gáspár Sámuel gyűjtő szavaltai hangzottak el. Az ünnepélyen a községi eljárásság vezetésére alatt az összes egyesület résztvettek. Este 7 órakor a magyar népkörben 50, a polgári olvasókörben 100—120 terített társasvacsora volt. Ez utóbbi egyesületben az olvasókör elnöke, Kozma Dezső községi jegyző előbb öfleségére, később pedig a nagy nap emlékéből kifolyólag a polgárok közötti egyetértés és szeretetre emelte poharát. Majd Schlesinger József szavalt a ezen alkalomra írt verses felkösöntőjét. A közönség emelkedett hangulatban csak hajnal felé oszlott szét. Adja a jó Isten, hogy a testvéri, benső együttérzés, mely ezen alkalommal megnyilatkozott, maradjon meg közöttünk mind az időknek végezetéig!

Gyászhir. Özv. Zsivanovics Samuné szül. Csernyus Berta urasszony életének 67. évében elhunyt. Haláláról vettük a következő gyászjelentést: Az összes rokonok megértéssel szíven jelenti, hogy szeretett rokonunk, özv. Zsivanovics Samuné szül. Csernyus Berta folyó hó 20-án este 10 órakor, életének 67. évében, hosszas és kínos szenvedés után meghalt. A megboldogult hűlt tetemei f. hó 22-én d. u. 1/2 órakor (saját házában, nagy szerbtemplom-utca 74. sz.) a róm. kath. szertartás szerint történt beszentelés után a helybeli görög keleti nagytemetőben a családi sírboltba fog örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig lelke üdvösségéért f. évi április hó 26-án delelőn 9 órakor lesz a róm. kath. plébánia-templomban megtartva. Zombor, 1901. évi március hó 21-én. Áldás emlékének!

Sportegyleti közgyűlés. A „Zombori Sport-Egylet” f. évi március hó 24-én (vasárnap) d. e. 11 órakor a „Ceitonica” vendéglő földszinti külön helyiségében rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyit. 2. Titkár jelentése. 3. Pénztárnok jelentése. 4. Számvizsgáló bizottság jelentése. 5. A felmentvény megadása. 6. Az 1901. évi költségvetés tárgyalása. 7. Az új tisztikar megválasztása. 8. Esetleges indítványok.

Az ideai hadgyakorlatok. Az ideai nagy hadgyakorlatoknak a részleteit is véglegesen megállapították. A hadgyakorlatok a budapesti IV-ik és a zágrábi XIII. hadtest között lesznek és ez utóbbihoz bevonják a pozsonyi V. hadtest egyes csapattezeit. A két hadtest ezreidei annyi tartalékost és szükség esetén annyi jól kiképzett póttartalékost fognak behívni 20 napra, a mennyivel a századok létszámát 130 emberre lehet kiegészíteni. A behívott tartalékok és póttartalékok tartoznak kivétel nélkül saját csapattezeithez bevonulni és nem teljesíthetik a fegyvergyakorlatot más ezred kötelékében. Ezen rendelkezés kiterjed a 6., 23. és 68. gyalogezredre is.

Köszönetnyilvánítás. A zombori iparos ifjak által folyó hó 17-én rendezett műkedvelői előadás alkalmával feldíszített kegyesek voltak: Szemző Gyula, Fernbach Balintné 10—10 kor., Fernbach Károlyné 6 kor., Koczár Zsigmond 5 kor., Györfy Géza 2 kor., 80 fl., Spitzer Sándor, dr. Bruck Armin, dr. Thurszky Zsiga, dr. Fuchs Lajos, Holczer Márton, Schlieszer testvérek, Városy Károlyné, dr. Gombos Ignác, Zákó Milán, Pribil Ernő, Gozdu Elek, Esztergamy Borbála 2—2 kor., Bertolino Sándor, Rovákovits N. 1—1 koronát. Ezen kívül Zombor város tanácsa egész díjtalanul engedte át a városi színházat, Hauke Imre, városunk nagy érdemű, köztisztviselőben álló polgármestere a költségek fedezésére 5 koronát volt kegyes adományozni. — Fogadják mindannyian ez uton is az iparos ifjúság ösztönte mely háláját és köszönetét.

Miletics szobra. A mult héten az újvidéki szerbek — mint levelezőnk írja — népes értekezletet tartottak, melyben kimondták, hogy Mileticsnek szobrot állítani. Az értekezlet egy 12 tagú végrehajtó bizottságot választott azzal az utasítással, hogy eszközöljék ki a kormánytól a gyűjtés megengedését. A végrehajtó-bizottság elnöke Sztanojevics Lázár dr. újvidéki orvost választotta meg.

Munkás karaván. Adáról írja levelezőnk: Tegnapelőtt érdekes karaván kelt utra községünkbe. Tíz szekér volt ez, megrakva serdülő leányokkal és subanokkal, kiket a csókai uradalom szerződöttet havi bér mellett. Az adaiakhoz csatlakoztak a moholiak is, lehetek együtt vagy 300-an. Vig énekszóval indultak utnak.

Kivándorlás vármegyénkől. A bácsamegyei kivándorlásról írt a minap egy pár fővárosi újság. Mint a „Kel. Értékesítő” jelenti: Szeghegy, Feketehegy és Uj-Verbász községekben a minap éjszakánként idején a házakra német nyelvű plakátokat ragasztottak, a melyeken kivándorlásra szólították föl a népet és még külön füzetet is dobtak be minden házába, a mely füzetben azt hirdetik, milyen könnyen boldogul a magyar munkás Szászországban. Szomorú a dologban az, hogy a nép nagyon hajlik a csábító szóra és most is néhány száz ember készülődik, hogy elhagyja hazáját.

Halálozás. Özv. Buni Károlyné (volt Springer Jánosné) szül. Titkovits Anna f. évi március hó 18-án életének 78. évében hosszas szenvedés után meghalt. Temetése f. hó 20-án ment végbe.

Cukorgyár Uj-Verbászban. Uj-Verbászról írja tudósítónk: Kürschner Rudolf ismert grusbachi cukorgyáros községünkben nagy közügyarat akar létesíteni. Ebben évenként 800.000—1.000.000 métermazsa répat dolgoznak föl, a miből egy napra mintegy 8—10.000 métermazsa kerülne. Ebben a cukorgyárban egy külön osztályt fehérecukor készítésére akar berendezni, amiből naponta 1000 métermazsát készítenének. Készítenék meg benne naponta 150 métermazsa kecskakrot is. E vállalkozásra 2 millió korona beruházási költség és 800.000 korona forgalmi tőke van előirányozva. A gyárban, mint az tervezve van, állandóan 400—500 munkás lesz alkalmazva. A szerződésileg évek hosszu sorára répatenyészésre kibérelendő földterület 7—8000 katasztrális holdra fog terjedni. A cukorgyárnál általában az az előny, hogy a répatemeles nagyobb hasznát hajt, mint a gabonamű és meg van meg az a kedvezmény is mellette, hogy a cukorgyáros a repabulladék harmadrészt a répatemelesnek visszaadja, a minek a földműves természetesen nagy hasznát veszi, a mennyiben a repabulladék a marhabizalásnál nagy szerepet játszik. Tekintve, hogy a cukorgyárak áldásai azon községeknek, a hol építettek, úgy ez Verbászra és a környékbeli községeknek nagy jelentőséggel fog birni.

Óskori lelet. Ritka, nem mindennapi tárgy akadt Ugrenics András újvidéki halász halójába. Ugyanis a Dunán ladikkal Karlóca felé evezett, halóját pedig a Dunába vetette. Egyszerre valami nehéz tárgy akadt a halójába, mely a ladikot kis hízta, hogy fel nem fordította. Azon hiszemben, hogy egy hatalmas halat fogott, sietve felhuzta a hálót, melyben legnagyobb csodálkozására egy monstruozus csont fogat talált, melynek sulya 15 kilót tett ki. A fura leletet a városba hozta, hol felvilágosították a még mindig csodálkozó halászt, hogy a kibálázott tárgy egy óskori lelet, egy mamut fogja, mely ritkaságánál fogva nagy értékkel bir. Ugrenics András pedig csak akkor nyugodott meg, mikor megtudta, hogy a talált mamutfog legalább annyi értékkel bir, mint ugyanolyan sulyu hal.

Lelketlen anya. Bács-Bresztovácziól írja tudósítónk: A bűnös szerelmek ismét áldozatul esett egy bresztováci cselédleány. Szegényét elpalástolando, anyja közbenjárásával érintkezésbe lépett egy kuruzsló szerb asszonnyal, ki aztán megszabadította a szerencsétlen leányt az alkalmatlan magzattól. A műtét azonban nem sikerült, a leány nagy beteg lett és orvosi segélyt kellett igénybe venni. Így kiderült a titok. A leány bevallotta, hogy a koraszülöttet a szemétdombon elásta, ott meg is találták. A kuruzsló asszonyt és a bűnös leány anyját bebisérték a zombori ügyészség fogházába. A leány, a ki még csak 16 éves, élet-halál közt lebeg.

Halálozás. Dsigurszky István, az újvidéki főgymnasium 8. osztály tanulója, Dsigurszky Mihály, óbecsei földbirtokos fia hosszas betegeskedés után hétfőn meghalt.

Egy leányért — vér. Bleszits Sándor és Filipovics Jócó, valamint Csuvaradies Péra fiatal subanok egy leányért epedtek. A közös ideál iránti nagy szerelmek véres veszekedés lett a vége. Bleszits Sándor és Filipovics Jócó szövetségbe lépett és boszút forraltak Csuvaradies Péter ellen, a kit az ideál kitüntetett. Este, mikor szerelmestől baba ballagott, a bánati Öt utcában meglettek, megtámadták és késekkel úgy összeszúrták, hogy vértől elboritva, eszméletlenül terült el a földön. A nagy lármára összeszaladt nép az eszméletlen szülői lakására vitte. A bűnvizsgálat folyamatban van.

Orvtámadás. Szántóváról írják lapunknak: Jakasevics József szántóvári lakos a napokban gyantlanul hajtott este hazafelé. Az országúton ismeretlen tettes hátulról fejbe vágta, úgy hogy eszméletlenül terült el a kocsiiban. A lovak tovább buzták a kocsit, míg nem valaki megállította és behajította a községhezára. A merénylőt nyomozták.

Névmagyarosítás. Bernheim Izsák (Izidor) alsó-kovili lakos a saját, valamint kiskoru gyermekei Boriska és Piroksa vezetéknévét „Bokor”-ra magyarosította a belügyminiszter engedélyével.

Temetkezési egyleti leszámolás. Zombor város tanácsától vettük a következő hirdetményt: Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírre tétetik, hogy a zombori első temetkezési egyletnek vagyonára vonatkozó leszámolási munkálatok a m. kir. belügyminiszterium 1900. évi 105971/V—a sz. a. kelt meghatalmazás folytán a városi tanács által elkészítették, azok március hó 21-től április hó 4-ig terjedő 15 napon keresztül Latinovits Szaniszló tanácsnoknál a hivatalos órák alatt betekintethők s ugyanezen határidőn belül az érdekeltek által a városi tanácshoz az esetleges észrevételek benyújthatók.

Arcképlekezés. Az ó-kanizsai izr. négyelet március hó 17-én ünnepelte elnökjének: özv. Herz Mórné urnőnek huszéves elnöki működését, ki az egylet megalakulása óta teljes odaadással vezette és vezeti a négyelet ügyeit. A négyelet megfestette érdemes elnökének arcképét és azt e hó 17-én delelőn 3 órakor lepeltte le dr. Rosenberg Ede szép beszéde kíséretében a helybeli jótékonyági egyesületek kiküldöttei és igen szép közönség jelenlétében.

A földadókataszter revíziója. A pénzügyminiszter leiratában értesítette a törvényhatóságokat, hogy az egyenes adók tervbe vett reformjával kapcsolatosan a földadókataszter revízióját is meg akarja ejteni és hogy ezt sikeresen foganatosíthassa, már előzetesen is kellő tájékozásra van szüksége, egyrészt azokról a körülményekről, melyek a jelenlegi adóztatásnál észlelhető aránytalanságokat okozták, másrészt pedig ana gazdasági, közlekedési, értékesítési és egyéb közgazdasági viszonyokról, melyek a kataszteri tiszta jóvedelemre befolyással birnak. Az előtanulmányok végzésére és adatok gyűjtésére a pénzügyminiszter minden törvényhatóságra nézve egy bizottságot nevezett ki, a melyek a munkálatokat megkezdik.

Ki vesz sajtópörököt? Magyarország összes vidéki városai között Szabadka foglalja el a legelőkelőbb helyet a sajtóvétségekben származó pörök és törvényszéki tárgyalások dolgában. Volt már arról szó, hogy Szabadkának külön esküdtszéknek adnak költségkímélés szempontjából, de ezzel együtt járt volna a szeged—szabadkai vasuti vonal anyagi bukása, miért is a kormány pénzügyi okokból megtagadta beleegyezését. Egy szabadkai lapszerkesztő pedig állandóan Szegeden lakik és onnan szerkeszti lapját, mivelhogy az évnek egy részét sajtóvétségek miatt a szegedi államfogházban tölti. A szabadkai újságok közül a Bácskai Hírlap az, melynek legkevesebb ilyen pöre akad és azért nem tartja érdemesnek, hogy azokat saját maga letárgyalja, hanem vállalkozót keres, ki azokat helyette elintézi. Az erre vonatkozó felszólítás, mely nincs a humornak híjával, a Bácskai Hírlap március 12-iki számában jelent meg és szövege így hangzik: **Jutányos vétel!** Ki volna hajlandó tizenegy, már folyamatba tett sajtópert, egy rágalmazási, két becsületesítési és egy testi sértés miatti perrel együtt örökaron minden jogkövetkezményekkel együtt megvenni? Az ezen perekből eredő minden előny a vevőt illeti; feyhabzintetés kizárva; a pénzbírság behajtathatlansága már ezuttal kimondatik. Jelentkezni lehet a Bácskai Hírlap szerkesztőségénél.

A „Vasárnapi Újság” március 17-iki száma 27 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Két bozer vezér” (Botha és De Weit boer vezérek arcképpel). — „Édes anyának.” Költemény Jakab Ödöntől. — Regénytár: „Hires szerelmesek: Monaldeschi és svéd Krisztina” (arcképekkel). — „A lovagló mester.” Elbeszélés az amerikai életből (képekkel). — „A tisztartó leánya” Elbeszélés. Irta Vértési Arnold. — „A délafrikai háboruban használt golyók” (a Bornemisza Pál birtokában levő dum-dum, lydit s más golyók után készített képekkel). — „A Liszt tanítványa.” — „A Fjordok fölött.” Ifj. Hegedűs Sándortól (képekkel Montenegróból). — „Az iparművészet a párisi világárlatlon” (11 képpel). — „Várjatok Petőfi-ünnepre.” Bartók Lajos költeménye a szalkszentmártoni Petőfi-ünnepre. — „Szalkszentmárton” (Petőfi egykori lakása rajzával) Bakasy Sándortól. — „Luitpold bajor regens herceg jubileuma” (arcképpel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyesület, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Újság előfizetési ára negyedévre 4 kor., a „Politikai Újdonságokkal” és „Világkrónikával” együtt 6 kor. Megrendelhető a Franklin-társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 80 fillér.

Magyar Bazár. Ezt a legrégibb, legjobb divatlapot Wohl Janka szerkeszti és az Athenaeum r. t. adja ki. A „Magyar Bazár” az egyetlen magyar divatlap, mely havonként négyszer jelenik meg mindig bő divat-részszel, gyönyörű színes divatképekkel és illusztrált szépirodalmi melléklettel. A „Magyar Bazár” borítékján annyi tudnivalót közöl a társaságból, háztartásból, regénytől, amennyit egyetlenegy sem a hazai divatlapok közül; a „Magyar Bazár” előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54.

Vesztett eb. Benzinger József bajai-uti szállási lakos tanáján egy vesztésében gyanús megmárt egy embert, három fiút és egy kis leánykát. A vizsgálat során kiderült, hogy az eb még folyó hó 15-én lett agyonverve s a tanyán elásva. Az eb hulláját a főkapitány kiasatta s mert a szétdarabolt hullán a kiküldött állatorvos a vesztést minden kétséget kizárólag megállapítani nem tudta, a kiirtott eb nyúlt agyának egyik részét kellően becsomagolva, a megmárt őt egyénnel együtt ugyanaznap este a „Pasteur”-féle intézetbe egy rendőr kíséretében felszállította Budapestre. Az ebzárlatot a város külterületére nézve f. hó 19-étől számítva 40 napra a főkapitány elrendelte.

Háztartás. Kürthy Emilné szerkesztésében és az Athenaeum r. t. kiadásában havonként 3-szor megjelenő „Háztartás” a magyar gazdaságoknak egyetlen magyar lapja, mely a háztartás minden ágában utbaigazítást ad, helylyel-közzel képekkel magyarázva. A „Háztartás” bő szépirodalmi részét irodalmunk legkiválóbb művelői szerkesztik. Költemények, elbeszélések a legjobb írók tollából élénkitik a „Háztartás” tartalmát és ami szintén igen nagy érdeklődésre számít: a divat is szóhoz jut írásban és képpen, ennek a maga nemében egyetlen lapnak a hasábjain. A „Háztartás” gyönyörű színes borítékban jelenik meg és előfizetési ára negyedévre 4 korona. Mutatványszámot küld ingyen a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54.

A bes...
korabeli ily...
negyedet a...
feltűntet...
érdekesítő...
Ugyancsak...
meg a Pest...
lésének köz...
hogy e két...
tárca rovata...
Dóczy Lajos...
Homok stb...
vallani, hog...
visz a napl...
ponta 24 ol...
Vannak ol...
szellemes t...
gabonaföld...
szerkesztői...
rendszerese...
kedvezmény...
jegyzéknapl...
díjert meg...
késztér meg...
Hírlapnak a...
filler, mely...
Váci-kört...
Mété...
törvény a...
tendő azon...
rendszert k...
között meg...
itce, messze...
paraszt a...
számra és...
csereenyét...
mértékrend...
nére. A bel...
a törvény...
sürgert a...
Ved...
veléstygi...
mennyi tör...
örintézked...
delet, utal...
fejt, hogy...
intézkedé...
végül utal...
közönségre...
melynek e...
fontos köze...
a hatóság...
seket kell...
Lop...
mult éjje...
kamráját...
sértéshe...
az ajton...
ittötte. K...
felesége...
verték. A...
ban van...
Föl...
napokban...
találtak. A...
bából. Az...
készt, az...
egy gerem...
volt hal...
végzetes...
Át...
kültföld...
vak gyak...
másféle...
magjai...
utanzott...
gokkal. A...
és gazd...
letüket...
1210. szá...
kig. 190...
B...
jött és...
teri nyit...
Fel...
bályszer...
évi...
nyujtsak...
veszem...
B...
3—2

Zombor
 Zom-
 tetetik,
 agyonára
 beltügyi-mi-
 megbatal-
 ven, azok
 erjedő 15
 nál a bi-
 határidőn
 esetleges

nőgyelet
 z. Herz
 az egylet
 vezeti a
 nes elnö-
 akor lep-
 retében a
 igen szép

penzügy-
 osagokat,
 kaposo-
 rja ejteni
 lözetesen
 zokról a
 al észlel-
 dig ama
 gazdasági
 edelemre
 esére és
 törvény-
 melyek

g összes
 előkelőbb
 ényezéki
 Szabad-
 és szem-
 zabadkai
 ny pénz-
 zabadkai
 és onnan
 tét sajtó-
 A sza-
 melynek
 tja érde-
 hanem
 Az erre
 híjával, a
 t meg és
 Ki volna
 pert, egy
 tés miatti
 ényekkel
 den előny
 énybírság
 elentkezni

ki száma
 meg: „Két
 areképe-
 Ödöntől.
 hi és svéd
 er.“ Elbe-
 tisztartó
 delafrikai
 l birtoká-
 készített
 A Fjordok
 negróból).
 1 képpel).
 ye a szalk-
 rton“ (Pe-
 lortól. —
 képpel). —
 ek, Sakk-
 ovatok. —
 4 kor., a
 “ egytűt 6
 vatalában
 megren-
 a magyar

obb divat-
 r. t. adja
 divatlap,
 bő divat-
 illusztrált
 borítékjan
 tásból, re-
 divatlapok
 yedévre 4
 dóhivatal:

ti szállási
 megmart
 A vizsgá-
 15-én lett
 at a főka-
 kiküldött
 rólág meg-
 nak egyik
 egyennel
 zette egy
 Az ezar-
 l számítva

tésében és
 szor meg-
 egyetlen
 aban utba-
 arazva. A
 unk legki-
 beszélések
 tartalmát
 t: a divat
 nemében
 gyönyörű
 a negyed-
 a kiadó-

A beszercei diákok. Werner Gyulának Bástá-
 korabeli ily című történeti regényével kezdi az új év-
 negyedét a Pesti Hirlap. A kitérő korrajzaival méltó
 feltűnést keltő jeles írónak legújabb regénye is valóban
 érdekfeszítő, gyönyörködtető olvasmányoknak ígérkezik.
 Ugyancsak az április—juniusi negyed első felében kezdi
 meg a Pesti Hirlap Mikszáth Kálmán új, nagy elbeszé-
 lésének közlését is a tárca-rovatban. Ha meggondoljuk,
 hogy e két nagyobb közlemény mellett a Pesti Hirlap
 tárca-rovatában hétről-hétre Jókai Mór, Tóth Béla, b.
 Dóczy Lajos, Murai Károly, Kóbor Tamás, Tömörkény,
 Homok stb. tárcáit találja az olvasó közönség, he kell
 vallani, hogy a Pesti Hirlap valóságos vezető szerepet
 visz a napilapok között. Tartalmának bőségével — na-
 pontta 24 oldal — már évek óta föltülmulja lapársait.
 Vannak oly specialitásai is, mint Esti levelek (Tóth Béla
 szellemes tollából), országgyűlési karcolatok (Bede Jóból),
 gabonatárszói csevegések (Balla Vilmósról), naponkinti
 szerkesztői üzenetek (Kenedi Gézáról), amelyekkel ily
 rendszeresen más lapban nem találkozhatunk. Rendkívüli
 kedvezményt minden előfizető havonként ingyen kis
 jegyzéknaplót kap és negyedévi 2 korona előfizetési
 díjért megrendelheti a Divat-Szalon című havonként
 kétszer megjelenő kitérő divatlapot. Magának a Pesti
 Hirlapnak ára: negyedévre 7 kor., egy óra 2 kor. 40
 fillér, mely a kiadóhivatalnak küldendő (Budapest, V.,
 Váci-körút 78.).

Méter és rőf. Negyedszázada immár, hogy a
 törvény a métermértéket léptette életbe. Huszonöt esz-
 tendő azonban nem volt elegendő, hogy a régi mérték-
 rendszert kiküszöbölje. A vidéken és különösen a nép
 között még most is sokkal ismertebb az öl, rőf, meg az
 ite, messzely, mint a méter és a liter. Az igazi magyar
 paraszt asszony nem is tud vásznat vásárolni, csak rőf-
 száma és gyűmölésérés idején nem méri másként a
 cseresnyét, csak messzely vagy iteszámra. Szóval a régi
 mértékrendszer megmaradt az ő jogaiban, a méter elle-
 nére. A belügyminiszter most szigorú rendeletet intézett
 a törvényhatóságokhoz, melyben szigorú intézkedést
 sürget a régi mértékek kiküszöbölése végett.

Védekezés a sertésvész ellen. A földmi-
 velésügyi miniszter rendeletet intézett az ország vala-
 mennyi törvényhatóságához, melyben a sertésvész elleni
 óvintézkedések pontos betartására ad utasítást. A ren-
 delet, utalva a sertésvész fokozatos csökkenésére, ki-
 fejti, hogy a járvány tökéletes elfojtása csakis az óv-
 intézkedések pontos betartásával érhető el. A rendelet
 végül utal azokra a jelentékeny előnyökre, mely a gazda-
 közönségre a sertésvészirtás emeléséből származik,
 melynek egyik módja a sertésvész megszüntetése: a
 fontos közigazgatási érdekre való tekintettel meghagyja
 a hatóságoknak, hogy a rendeletben foglalt intézkedé-
 seket kellő gondalal fogadják.

Lopási kísérlet. Moholról írja levelezőnk: A
 múlt éjjel 11 óra tájón Kormos István moholi lakos zárt
 kamráját ismeretlen tettesek kifeszítették és onnan a
 sertésbust elakarták lopni. Kormos észrevette s midőn
 az ajtón ki akart lépni, a tettesek egyike bottal fejbe-
 ütötte. Kormos könnyebb sérülést szenvedett, kiáltására
 felesége az ablakon át akart elmenekülni, de őt is le-
 verték. A tettesek elmenekültek. A vizsgálat folyamat-
 ban van.

Fölakasztotta magát. Bács-Petrovosszöllön a
 napokban Horváth István földbirtokos övéi felakasztva
 találtak. Az öreg korán reggel fölkel és kiment a szo-
 bából. Azt hitték a jóság után néz, de mivel sokáig
 késett, utána néztek és fia a felszer alatt találta, amint
 egy gerendáról lógott. Azonnal levágták, de már meg-
 volt halva. Hogy az eléggé jómódu embert mi vitte e
 végzetes tette, senki sem tudja.

Általánosan elismerik úgy nálunk, mint
 külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti mag-
 vak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok
 másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű repá-
 másfajai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendők más
 utanzott hasonló védijegű, de nem impregnált repama-
 gokkal. A Mauthner-féle magok tehát feltűnőmulibatlanok
 és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magzútszég-
 letüket mindig Mauthner féle magokkal fedezik. 10—5

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.
 köz- és váltó-ügyvéd.
 Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

1210. szám.
 kig. 1901.

Pályázati hirdetés.

B. Kula nagyközségben lemondás által üresedésbe
 jött és évi 800 korona fizetéssel javadalmazott katasz-
 teri nyilvántartói állásra ezennel pályázatot nyitok.
 Felhívtnak az állást elnyerni óhajtok, hogy szá-
 bályszerűen felszerelendő kérvényüket hozzám **foljó
 évi április hó 10-ik napjáig** annál is inkább
 nyújtsák be, mert az azontul érkezéseket figyelembe nem
 veszem.
 B. Kula, 1901. évi március hó 15-én.

Dr. Széchényi,
 főszolgabíró.

Hirdetés.

Legjobb minőségű **fűszer, csemege és gyarmataruk, déli gyümölcsök**; külön-
 fele bel és külföldi **túrók, valódi prágai sonkak és nagyszabeni szalámi**; leg-
 jobb minőségű **aixi olaj, Lecer és gép-olajok**, templomi és asztali **gyertyák** min-
 den minőségben; **Fürt-féle szalon csokoládé, dessert cukorkákban** nagy választék; min-
 denemű **kávéfajok**, magyar, olasz, japán és Rangon **rizsek**, bel és külföldi **ásványvi-
 zek**; valódi francia **Chucard csokoládé és cacao**; valódi fejedelmi **Jamaika és Cuba rumok**; legfinomabb minőségű **kinai és orosz theak**; magyar és francia **borok, pezsgők és cognac**; bel és külföldi **likő-
 rök**; saját töltésű jó minőségű **asztali borok** olcsón és pontos kiszolgálással mellett kapható

PARCSETICH KÁROLY
 5—1 fűszer- és csemegekereskedésében
ZOMBOR, Deák Ferenc-körút (Körz).

Hirdetés.

Alulírott község elüljárósága által ezennel
 közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező
 3 drb tenyészbika és 3 drb tenyészkan **f. évi
 március hó 26-án délelőtt 9 órakor**
 megtartandó nyilvános árverésen készpénzfizetés
 mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.
 Csonoplán, 1901. évi március hó 18-án.
Deák Andor, **Paloty Antal,**
 jegyző. bíró.

Királyhalmán
 (Csongrád megye, posta, vasut, távirtda)

Szobonya Bertalan futó-
 homok telepén óriási gyümölcsű
őszibarack ojtvány (mandulára ne-
 mesítve) darabonként 20 krjával,
 továbbá **bor és csemege szőlővessző**
 kapható. Árjegyzék küldetik. 5—3

454. szám.
 1901.

Hirdetés.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat alulírott
 igazgatósága a folyó évre szükséges faanyagok-
 nak beszerzését zárt ajánlatok útján biztosítani
 kívánván, felhívja az érdeklődőket, hogy aján-
 lataikat **foljó évi április hó 3-ig** alulírott
 igazgatósághoz nyújtsák be.
 A szállítandó anyagok részletes kimutatása
 és a szállítási feltételek kívánatra posta útján
 megküldetnek.
 Kis-Sztapár (u. p. Uj-Szivac), 1901. március 14.

**A Ferenc-csatorna részvénytársulat
 üzletigazgatósága.**

Hirdetés.

A bácsi bérgazdaságban eladásra
 fel van állítva:
 20 darab két éves, 1 darab há-
 rom éves **magyar faj bika**;
 úgy szinte 36 darab fehér, kon-
 dor szőrű, egy éves **sertéska**.
 Ugyanott 500 vagy 1000 hold
erdőlegető bérbeadandó, — felvilá-
 gosítással szolgál a **bérgazdasági
 intézőség Bácsban.** 3—2

Jakobb József igazgató-kanitónál Bács-
 Bresztovácson különféle e-
 vidéken bevált legnemesebb és legjobb fajú **gyümölcs-
 fak**, u. m.: nyári, őszi és téli **alma** (Bismark-alma,
 arany parmen, raneták), **körték, szilvák**, legnagyobb
zöldringló (Reineclande d'Angouleme), — több fajú
kajszinbarackok, legnagyobb gyümölcsű **birs-
 alma** (gyökérmes), nagyszemű fekete vagy piros
meggy, — legnagyobb gyümölcsű, hosszufürtű **ri-
 bizke**, piros és fehér nagyszemű **pöszmete** (egres)
 (Wihams industry), folyton termő piros **malna** (Him-
 beern). A gyümölcsfák névvel ellátott (autenticus) törpe
 vagy magas drbja 40—60 fillér. Ribizke vagy egres (erős
 szonatos példányok) drbja 20 fillér. Malna drbja 4 fillér.
Szamóca (földieper) csak nagy gyümölcsű korán érő
 10 drb 10 fillér. — Nemesített 1—3 éves közep- és
 magastörzsű szabadban nevelt **rózsák**, a legkedveltebb
 és leghálásabb fajok, u. m.: Marschall Niel, Fatime
 (sötétpiros), Kapitén Christi, Lafrance, Madame la Baronne
 de Rothschild, Sultanin of Zanzibar, Reve d'or, Etoile
 de Lyon, Oleander, Hajnald Lajos stb. bögyökézzel és
 szép kitéjlett koronával, drbja 40—80 fillér. Nemkülön-
 ben kapható itt 50 drb száraz akáciaoszlop (faragott és
 fűrészt) szőlőlugasnak vagy drótkörláthoz kerítésnek al-
 kalmas (hossza 160 cm., vastagság 10—15 cm., sok jóval
 vastagabb) ára darabonként 70 fillér. 3—2

1485. szám.
 kig. 1901.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye b. kulai járásba bekebele-
 zett Bács-Kula magyar, német és szerb ajku nagyköz-
 ségében elhalalozás folytán üresedésbe jött községi
 jegyzői állás betöltése céljából pályázatot nyitok.
 Ezen állás javadalmazása a következő:
 1. Évi 1000 korona készpénz fizetés;
 2. 55^{1182/1600} kat. hold földnek haszonélvezete,
 mely után az adót a jegyző fizeti;
 3. szabad lakás;
 4. 8 öl kemény hasáb tűzifa, 50 pozsonyi mérő
 buza megváltási ára: 400 korona;
 5. három darab, egyenkint 1094 □ öl, 837 □ öl
 és 1302 □ öl földnek haszonélvezete;
 6. a magánmunkálatokért szabályrendeletileg meg-
 állapított díjak szedbetési joga.
 Felhívom az állást elnyerni óhajtokat, hogy kellőleg
 felszerelt kérvényüket hozzám **foljó évi április hó
 3-ik napjáig** bezárolag annál is inkább nyújtsák be,
 mert az azontul érkezéseket figyelembe nem fogom venni.
 Bács-Kula, 1901. évi március hó 11-én.
Dr. Széchényi Tamás,
 főszolgabíró.

Zombor sz. kir. város műkertészetében

legjutányosabb áron kaphatók minden fajú szép
 gyümölcs- és díszfák, melyen leszállított áron.
**Diszcserejék, fenyő-, akác-, juhar-, kőrís-
 és gesztenyefák**, kiültetésekhez való virágnö-
 vényzet, ablak- és szoba-diszítésekhez. **Palmák
 és növények**, 1—2 éves **rózsák**.
 A t. község kényelmére **Matusek Béla
 Kossuth-utcai divatáru-üzletében** rak-
 tározva feltalálhatja, hol a legújabb virágköté-
 szethez való megrendelések is gyorsan eszközöl-
 tetnek. — Telefon-szám: 7.
 A t. község szives pártfogását kéri
 tisztelettel
Konrath R. M.,
 városi főkertész.

488. sz.
 kig. 1901.

Árverési hirdetés.

Mélykut község elüljárósága ezennel közhírré teszi,
 hogy a község határában gyakorlandó vadászati jogot
 1901. évi augusztus hó 15-től 1907. évi augusztus hó
 15-ig terjedő (6) hat évre **1901. évi április hó 10-én
 délelőtt 9 órakor** a községben tanácsstermben
 megtartandó nyilvános szóbeli árverésen berbeadja.
 Az árverési feltételek a községi jegyző irodában
 a hivatalos órák alatt megtekinthetők.
 Mélykuton, 1901. március 14-én.

Lajthay Benjamin, **Balogh László,**
 közs. jegyző. 2—2 közs. bíró.

Rác György
 nagybirtokos

Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében
Kula (Bács megye)
 melyen leszállított áron kaphatók szokvány
 minőségű **szőlőoltványok**, amerikai **ön-
 termő**, Rupestris Monticola és Riparia Portalis,
 végre **európai** fajtisza szőlővesszők, azután
**gyümölcsfák, alma és körte vadoncok,
 utsszéli fak**, gleditsia és a legellentállóbb,
 legjobb élősovény 10—5

Maclura aurentiaca.
 Árjegyzéket küld az intézőség.

Tavaszi ujdonságok!

ENGUSZ JÓZSEF
kalap- és úridivat áruházában kaphatók:

Angol és Borsalino férfikalapok nagy választékban.
Gyermekkalapok.
Nyakkendők, zsebkendők, férfi és női keztyűk.
Férfi, női és gyermekharisnyák.
Esőernyők és sétatobok.
Ingek, gallerek és kezelők.
Sportingek és sapkák.
ILLATSZEREK
Utazó és kézi bőröndök.
Péncs, szivar- és dohánytárcák.
Törülközők és más e féle különlegességek úridivat ekkékben.

Tavaszi ujdonságok!

Használjuk
a Ró'sa Terka-féle
meglepi hatásu
HAJKENŐCSÖT.

A Ró'sa Terka-féle hajkenőcs
a gyenge hajbort rövid idő használata után annyira edzi, hogy a hajhullás teljesen megszűnik.
Használata meglepi módon elősegíti a hajnövekedést.
A haj kellemes puha és bársonyosimát nyer.
Használata által már számtalanok feltűnő dús hajzatot nyertek.
Az annyira kellemetlen hajkorpát sikeresen eltávolítja.
A hajnak színét nem változtatja.
Ugy használható, mint minden más hajkenőcs.
Minden sérelmes anyagtól mentes.
Lehetőleg hűvös helyen tartandó.
A kir. kereskedelmi törvényszék hites vegyész, dr. Neumann Zsigmond ur által megvizsgálva és hajkenőcsre ártalmatlannak találva.
A védjegy a temesvári kereskedelmi kamarának véd-lajstromába lett bejegyezve.

KAPHATÓ:
Budapest: Torók József gyógyszerész úrnál.
Schwartz N. ur illatszergyárosnál.
Molnár és Moser urak droguista üzletében.
Majthényi Béla ur " "
Balasa és Tsa urak " "
Ember Elek ur " "
Peltz Lipót ur kereskedésében.
Krumenacker Péter ur " "
Zomborban: Weszelovszky Sándor ur fodrászüzletében.
Szabadkán: Sugár Manó ur üzletében.
Temesvárott: Schwartz N. ur illatszergyárosnál.
Versecen: Lendle Rezső úrnál.
Nagybecskerekén: Mersdorf Péter ur piperekereskedésében.
Ró'sa Terka tulajdonosnőnél.
Ró'sa Ignác ur kereskedésében.
Egy kis tégely ára 60 kr (1 kor. 20 fillér).
Egy nagy tégely ára 1 forint (2 korona).

Tisztelettel
Ró'sa Terka,
Nagybecskerekén.

Eladó ház.
Zomborban belváros kistemplom-utcai 247. ö. i. sz. ház szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítást dr. Mayer Nándor zombori ügyvéd ad.

ROSENFELD M.
közvetítő ügynökség
ZOMBORBAN, Zrínyi-utca.
Elvállal közvetítést csekély díjazás mellett hazakra, földekre, terménycikkekre, gazdasági berendezésekre és bármire, ami az adás és vevés tárgyát képezi.
Hazasság közvetítés a legnagyobb titoktartás mellett.
Ugyanott régi férfi ruhák a legmagasabb árak mellett vétetnek. 50-9
Megvételre kerestetik
5-6000 holdas birtok,
egy nagyobb erdő kivágásra,
egy teljes hálószoba berendezés,
lehetőleg ó-német vagy goth-stílus.

GOMBOS NÁNDOR
jégszekrény és fürdőberendezések gyára, épület- és disztribútoros
ZOMBOR. (Bácska.)

Dús raktár mindenféle
jégszekrényekben,
(vendéglők, mészárosok és magánosok részére)
fürdőkádákban
és
konyhafelszerelésekben
Minden e szakmába vágó és rajzszerű bár-milyenmő bádogárú elkészítetnek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.
Javítások olesón és pontosan.

Meghívó.

A temerini első előleg-szövetkezet f. évi március hó 25-én délután 2 órakor a fuiskola helyiségében tartja második évi rendes közgyűlést, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghívotnak.
A közgyűlés tárgyai:
1. A közgyűlési jegyzőkönyv bitelesítésére két részvényes megválasztása.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt év üzleteredményéről.
3. A mérleg előterjesztése és a felmentvény megadása, ngymint a tiszta nyereségny hovafordítása iránti intézkedés.
4. Az alapszabály módosítása.
5. Indítványok.
Temerin, 1901. évi március hó 10 én.

Vagyon **Mérleg-számla.** **Teher**

Váltó-tárca	24994 72	Heti részletbefizetések	36206 40
Kötvény-számla	4293 —	Alapítási díjak	1501 —
Előleg számla	9223 —	Nyereség	1489 51
Leltár	551 12		
Péncs-készlet	135 07		
	39196 91		39196 91

Tartozik. **Nyereség-vesztés-számla.** **Követel.**

Lakbér	186 —	Kamatokban	2547 61
Adó	65 08	Késedelmi kamat	204 29
Tisztviselők és szolga díja	584 —	Átírási díj	50 —
Kezelési költségek	440 31		
Leltár leírás	37 —		
Tiszta nyereség	1489 51		
	2801 90		2801 90

Temerinben, 1900. évi december hó 31-én.
Mező Ferenc s. k., pénztáros. **Vermes Vince s. k.,** igazgató. **Léh Fülöp s. k.,** könyvelő.
A szövetkezet ügykezelését megvizsgálván, az üzleti könyvekkel mindenben helyesnek s megegyezőnek találta: Temerin, 1901. évi március hó 10 én.
Ruff Mór s. k., felügyelő-bizottsági tag. **Mihálovits Endre s. k.,** a felügyelő-bizottság elnöke. **Janik István s. k.,** felügyelő-bizottsági tag.

CZEISEL JÓZSEF
gazdasági gép- és mechanikai műhelye, öntöde
Zombor, Széchenyi-körút 148. sz.
(a honvéd-kaszárnya mellett).

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy az eddigi jó hírnévnek örvendő
gazdasági gép- és mechanikai műhelyemet és öntödét
a sóház-utcából a Széchenyi-körút 148. sz. a. (a honvéd-kaszárnya mellett) áthelyeztem, kibővíttem és a kor igényeinek megfelelően átalakítottam és úgy mint eddig, úgy most is mindig főtörökvésem az lesz, a n. é. közönséget pontosan és jutányosan kiszolgálni.
Elvállalok mindennemű gépek elkészítését és kijavítását.
Cséplőgépek, stabilgépek, gőzkazánok, motorok, daralók, szecsakavágók, fecskendők, szivattyúk javítása elfogadtatik és a legjutányosabb áron és gyorsan eszközöltetik.
Vízvezetékek elkészítése és berendezése, ugyszinén **házi sürgönyök és telefonberendezések** és e szakmába vágó hasonemű munkák elkészítése és berendezése vállalkozom.
Épület és mulakatos munkák, bicikli és varrógép-javítások elfogadtatnak.
Villany- és acetilén-világítások berendezése.
Raktáron tartok mindennemű **gazdasági cikket.**
Maradok, a n. é. közönség szives pártfogásába magamat továbbra is ajánlva,
tisztelettel
CZEISEL JÓZSEF.